

Negativni učinci interveniranja u dječje likovno stvaralaštvo

Projekt : Likovnost bez šablona

Nada Delić-Crnković

Umjetnost je složeni komunikacijski proces između umjetnika (djeteta), umjetničkog djela i publike.

Gledati – u likovnom smislu znači isto što u književnom smislu znači čitati.

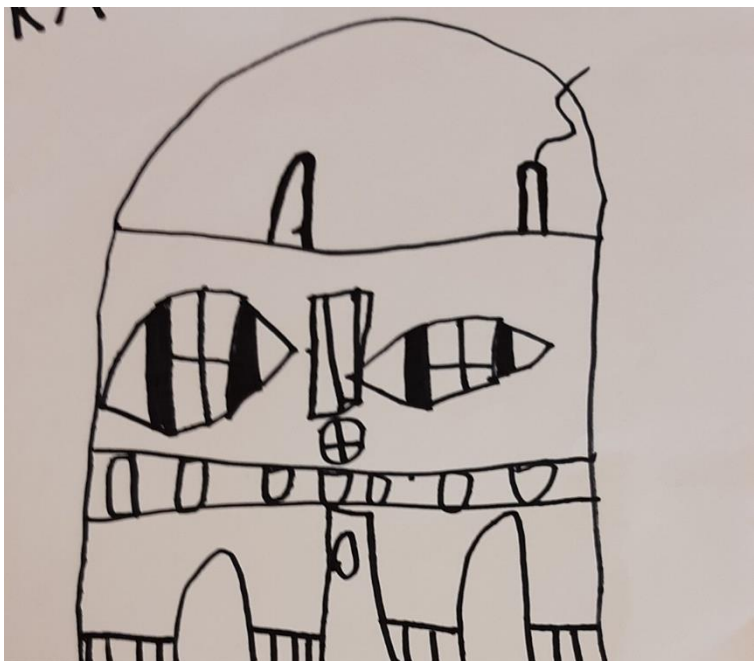

To sam ja

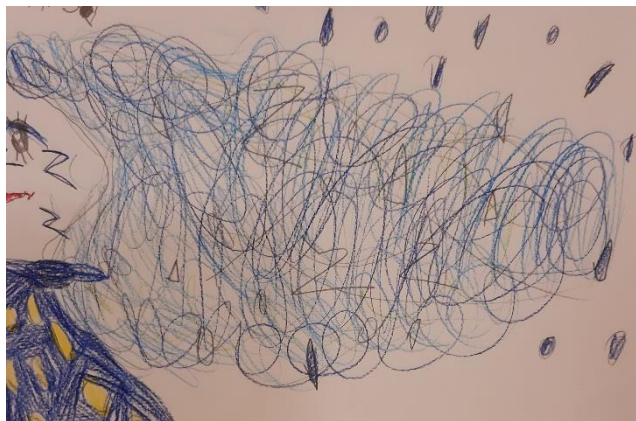

Ruža u snijegu

Dječji crtež je sredstvo kojim upoznajemo djetetov svijet i njegovu svijest te je ujedno i sredstvo komunikacije između djeteta i odrasle osobe (Lajtman, M.)

Kuća budućnosti

Ljutnja

Kao Coco Chanel

Dječji likovni crtež u sebi sadrži i likovni jezik koji ima svoje simbole , strukturu, funkciju i značenje.

LIKOVNI SIMBOLI

Šaranje- crtanje slobodnih i spontanih crta- iako odrasli ne vide konkretan oblik dijete ga je nacrtalo

Mrlja- veća ili manja zgusnuta područja- simbol je djetetovih novih otkrića

Točka i crta- simbol za događaje koju traju neko vrijeme i onda nestanu

Niz kraćih linija i točaka- dijete primjećuje ritam, usvaja pojam reda

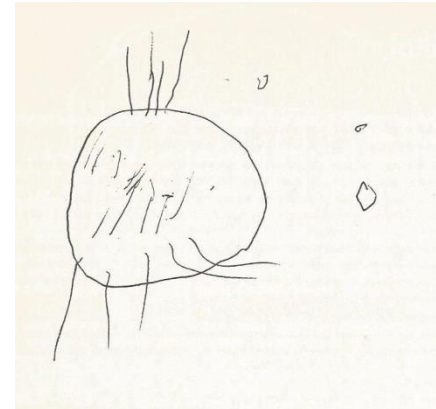
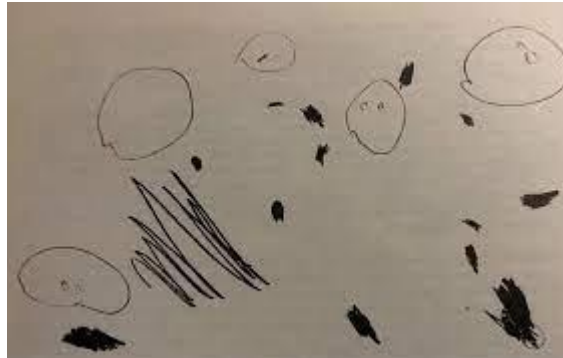
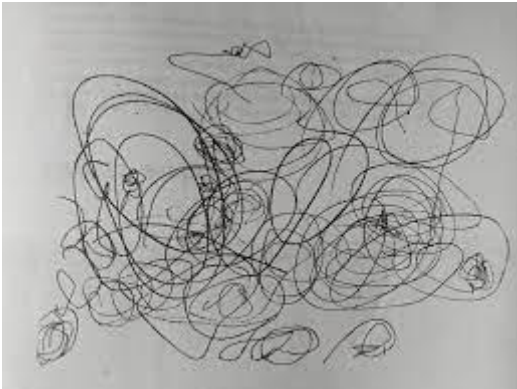
Ravne linije- pokazatelj su razvoja koncentracije i kontrole ruke

Krug- dijete je otkrilo oblike kao pojedinačne pojave (sebe smatra kao pojedinačni i izdvojeni oblik)

Faze razvoja dječjeg crteža u jaslicama i dječjem vrtiću

Faza izražavanja primarnim simbolima
(1-3 god.)

Dijete crta iz lakta, rijetko diže olovku s papira, različiti hvat olovke...

Faza izražavanja složenim simbolima (4-6 god.)

Prepoznatljivi oblici i figure, imenuju crtež, crta prema određenom planu. U prikazu ljudskog lika pojavljuju se više detalja, koriste čiste boje... Pojava šablone.

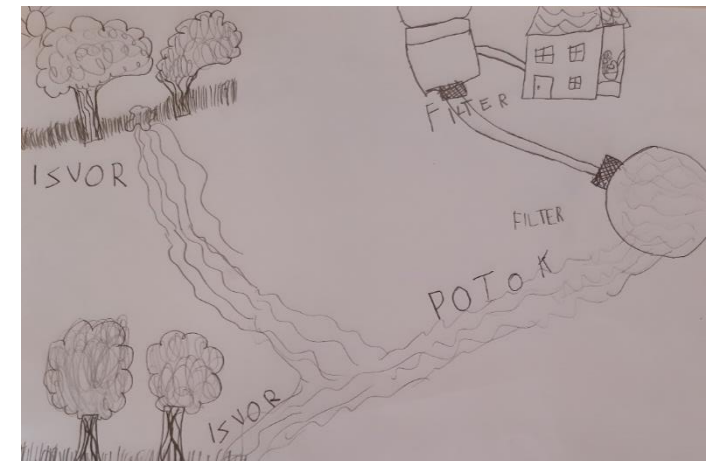
Portret Ade Lovelace

Likovni problemi: akromatski tonovi, meka- tvrda crta, debela- tanka crta

Našički dvorac

Likovni problemi: simetrija, linija, ploha,

Od izvora do ušća

Likovni problemi: slobodna kompozicija, obrisne i gradbene crte

Faza intelektualnog realizma – zlatno doba dječjeg stvaralaštva (6-11 god.)

Lik dobiva više elementa i detalja, likovi su u pokretu, vertikalne i horizontalne kompozicije, transparentnost prikaza, likovno- tehnička zrelost...

Portret I.B. Mažuranić

Likovni problemi: akromatski tonovi, ploha, linija

Maska Rgača

Likovni problemi: boje primarne i sekundarne, kompozicija, ploha i linija

Jelen

Likovni problemi: crta po toku, obrisna crta

Dobra slikovnica kao poticaj likovnom stvaralaštvu djece

Kako odabrati dobru slikovnicu?

Što je slikovnica?

Ilustracija i tekst povezan na tri načina:

- Duhovno- doživljaj , ugođaj
- Grafički- veličina ilustracije i slova
- Tjelesno- slika mora pratiti tekst (Majhat, Zatar,2008.)

Listajući slikovnicu i promatrajući slike dijete razvija i svoj osjećaj za estetiku i razvija svoje likovno stvaralaštvo. Kompozicija ilustracija moraju voditi dijete kroz radnju i omogućiti im otkrivanje detalja i skrivenih poruka. (Balić-Šimrak, Narančić Kovač, 2011. str.11)
Slikovnica mora biti stilski pročišćena.

Osnovni kriteriji slikovnice su estetski , pedagoški i primjerenost dobi.

Stripovski stil- zaigran, smiješan

Realistički stil- prikaz precizan i realan

Ekspresionistički stil- naglasak na emociji

Romantični stil- ukrašavanje, uokvirivanja

Nadrealistički stil- puno maštovitih detalja

Ometanje dječjeg likovnog stvaralaštva

dolazi iz želje odraslih da dijete nauči crtati:

- hvale i podržavaju one uratke koji nastaju upotrebom šablone
- kritiziraju, ispravljaju i krivo procjenjuju uratke djece koji su oslobođeni šablone.

Djeca pokušavaju oponašati oblike koje crtaju odrasli iako ih ne razumiju.

Ugrožava se dječji način opažanja, shvaćanja i stvaranja oblika.

Ispravljanje nacrtanih dječjih oblika kako verbalno tako i izravno djeluje negativno na dijete stvarajući nepovjerenje u svoje likovno stvaralaštvo.

Narušava se dječje samopouzdanje.

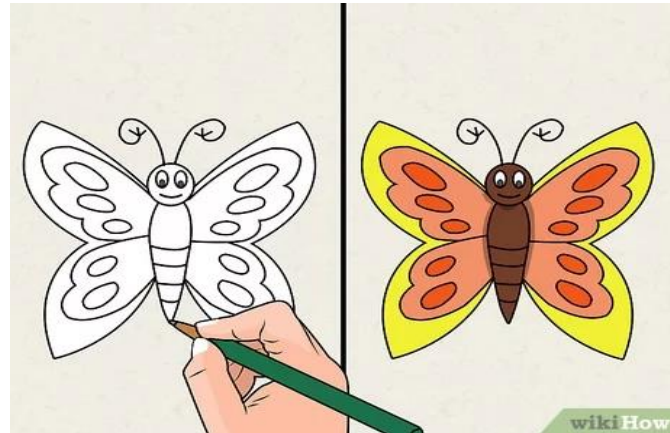

Slikovnice za bojanje

Zbog jednostavnosti nacrtanih oblika lako se urežu u dječje pamćenje i daju im lažni dojam kako i oni pridonose crtežu.

Ovaj učinak imaju i sve loše slikovnice, stripovi, crtani filmovi, šablonske aplikacije i razne dekoracije.

Veliki broj takvih likovnih poticaja nalazi se djetetovom okruženju i usmjerava njegovom likovni razvoj u šablonskom prikazu.

Ometanje odgojno- obrazovnim postupcima i stavovima

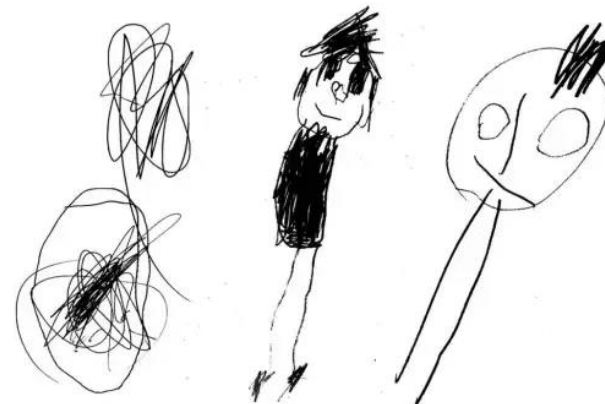
- ❑ Vrednovanje i procjenjivanje likovnih radova djece- šablone se gledaju kao vrijednost a samostalno stvaranje kao nesposobnost.
- ❑ Negativno komentiranje dječjeg likovnog stvaralaštva- kod djeteta se javlja nesigurnost i gubi zanimanje za likovno stvaralaštvo
- ❑ Prenaglašavanje vrijednosti- prevelika težnja pohvalama stvara nezdravo ozračje u skupini
- ❑ Urednost i preciznost- (obično donosi suprotan učinak) dijete će biti ukočeno i nespretno

Ritam i rima bliski su djeci i pomažu prihvatiti šablonu.

Primjer Čiča Gliše

Odrasli

Djeca

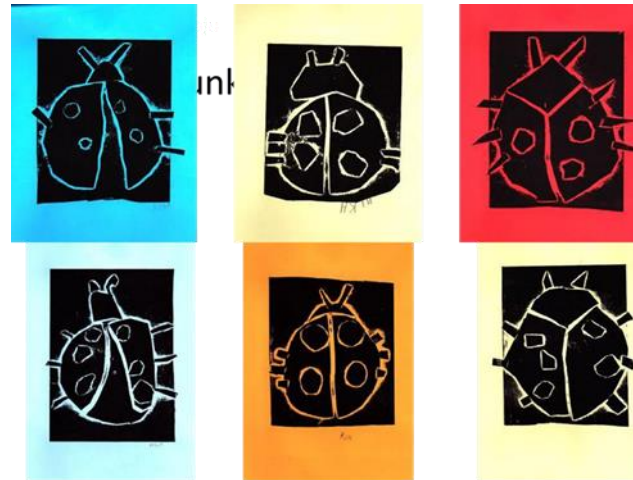
Šablona kao najveći neprijatelj slobode likovnog izražavanja djece

Radovi nastali korištenjem šablone uzimaju se kao mjerilo kako bi što trebalo izgledati. Kreativna djeca gledajući njih potiskuju svoja viđenja oblika i likova. Takva djeca se često povlače iz likovnih aktivnosti.

- Omogućiti slobodu stvaranja ideja
- Cijeniti dječju originalnost
- Omogućiti varijacije na istu temu - promjena tehnike, redefiniranje boje, oblika...
- Ohrabrivati djecu na samostalno pronalaženje originalnih ideja
- Organizirati posjete muzejima, galerijama

Primjer bubamare (T. Zupančić)

Može i drugačije

Sve bubamare su crvene

Zašto djeca pristaju na šablonu?

Linija lakšeg otpora. Lakše je ići utabanim stopama i ne razmišljati svojom glavom

Šablona je likovni izričaj bez originalnosti i individualnosti osobe koja se njome koristi.

Ona skriva strah od različitosti i kritike.
Javlja u trećoj godini i već tada treba započeti „borbu” protiv nje.

Šablonski crtež na papiru je bezopasan. Ono što ga čini opasnim je izvan papira.
(M. Huzjak)

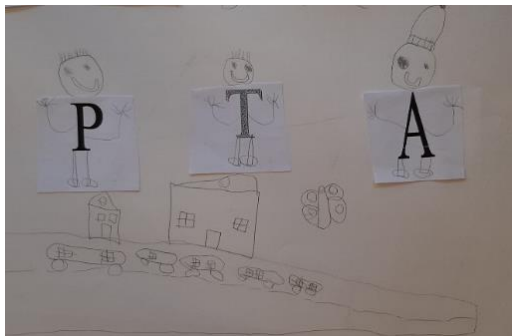
Dijete stavlja u poziciju prosječnosti bez potrebe dodatnog ulaganja u istraživanje ili intelektualnu kreativnost.

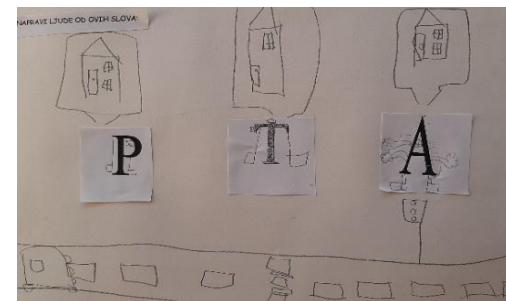
Dječji šablonski likovni radovi često se izlažu jer se sviđaju odraslima.

Česte šablone u dječjim likovnim radovima

Ljudski lik, kuće, ptice, leptiri, sunce, zvijezde, drvo, oblak ...

Primjer kako kreativnu ideju može ugušiti šablona.

Mediji kao važan čimbenik u pojavnosti šablone

Mediji imaju veliki utjecaj na likovni razvoj djeteta. Časopisi, knjige, novine, televizija, kino, mobiteli, računalne igre, Internet- mogu obogatiti i potaknuti maštu djece, proširiti spoznaje i kreativnost ali i ometati dječje likovno stvaralaštvo i spontanost.

Likovi iz crtića uglavnom su proizvod šablone kao i likovi na kutijama žitarica, čokolada, sokova...
Djeca pohranjuju te slike i žele crtati po tom uzoru.

Oni stvaraju gotov proizvod. Djeca nemaju potrebu da nešto stvore sami. Postaju stvaralački pasivna.

Tema: Pastir i izgubljena ovca

Likovni problemi: crta o toku i karakteru

Kič-(njemački kitsch)- brzo napraviti, sklepati,
(engleski sketch)- skica, djelo bez umjetničke vrijednosti

Često prisutan u odgojno – obrazovnim ustanovama, modi, umjetnosti i politici

Kič je kopija umjetnosti prilagođen tržišnim potrebama.

Teško ga je zaobići jer idealizira stvarnost. U njemu često prevladava sladunjavost i patetika.

Zapitajmo se, kako se može kopirati kreativni čin iz kojeg nastaje umjetničko djelo?

Kič nema svrhu. On krasi prostoriju i želi ostaviti dojam lijepoga. „Kič je vječan i stalno prisutan u čovjekovom stvaralaštvu... (Božović)

Projekt: Likovnost bez šablona
Trajanje: 2021/22. i 2022./23 pedagoška godina
Voditelj projekta: Nada Delić- Crnković

Cilj projekta

Izbjeći ometanja u likovnom stvaralaštvu djece ,
pronaći postupke i načine kako šablonu udaljiti od
likovnog izraza djece.

Zadaci projekta

- poticati komunikaciju djece s umjetničkim djelom
- razvijati divergentno mišljenje, originalnost, maštu i kreativnost kod djece
- poticati nekonvencionalne likovne teme i motive u likovnom stvaralaštvu djece
- razvijati kod djece osjetljivost za osnovne likovne elemente i sposobnost kombiniranja istih
- usmjeravati opažanja djece postavljanjem pitanja, aktiviranjem sjećanja, maštanjem, zamišljanjem...
- omogućiti djeci slobodan pristup likovnim materijalima i tehnikama likovnog stvaralaštva
- ohrabrivati djecu na samostalno i originalno pronalaženje rješenja likovnih problema
- uvažavati i nenametljivo potvrđivati i prihvaćati dječji autentični likovni izraz
- poticati analizu i valorizaciju likovnog sadržaja u komunikaciji dijete- dijete, dijete-odgojitelj (odrasli)...

Likovno umjetničko djelo kao poticaj likovnom stvaralaštvu djece

Umjetnost je važan element dječjeg razvoja. Osim ljepote, slobode, individualnosti, mašte... Ona ima i odgojnu važnost. Potiče bolju koncentraciju, usmjerava pažnju, razvija kreativno i divergentno mišljenje. Luči hormon sreće. Nenametljivo potvrđuje djetetove vrijednosti i time obogaćuje njegov život.

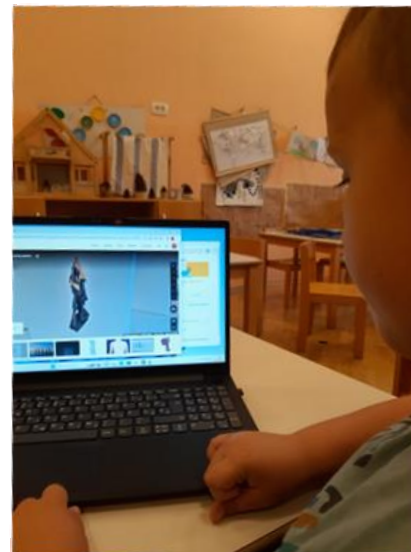
Proučavanjem likovnog djela dijete razvija svoj osjećaj za estetiku, bogati i razvija svoje likovno stvaralaštvo.

Posjeta muzeju i likovnoj izložbi kao poticaj

Posjeta
Malom
likovnom
salonu

Virtualna šetnja
muzejom
Guggenheim
u New Yorku

Likovna izložba kao poticaj

Likovna izložba na temu mora

Tehnika : Rad s prirodnim materijalom ,
slikanje temperom na drvetu
Likovni problem:
Ploha, tonovi i nijanse plave boje, slikarska
tekstura

Tema: Valovi na moru

Tehnika: Papir- plastika
Likovni problemi: plastična tekstura, površina

Slika kao poticaj

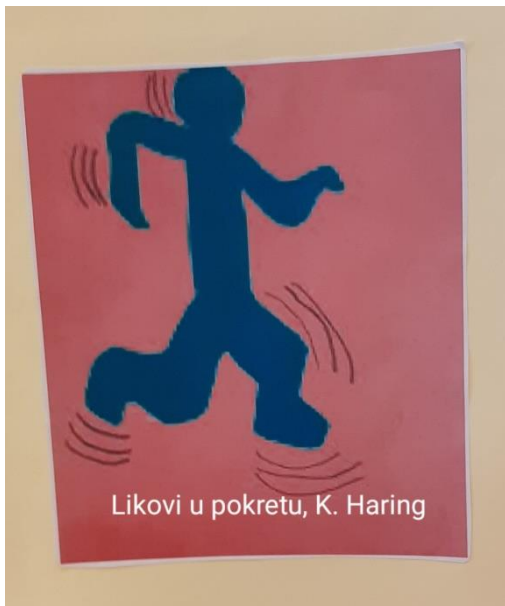
Giuseppe Archiboldo, Jesen

Tema: Kao Archiboldo
Likovni problemi: Svjetlo- tamni
kontrast, kompozicija, ploha

Slika kao poticaj

Tema: Lik u pokretu

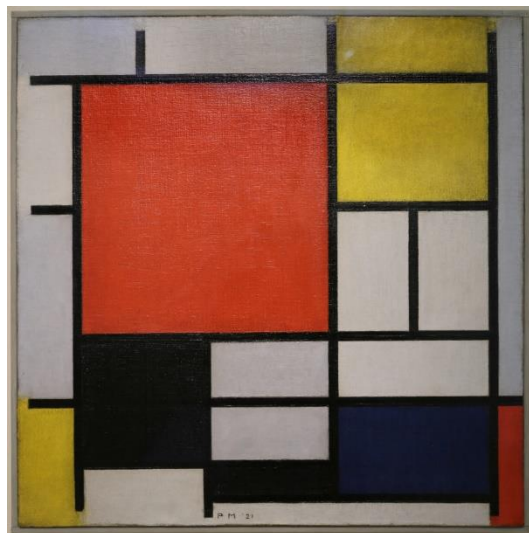
Likovni problemi: likovi u pokretu, ritam boja i niz

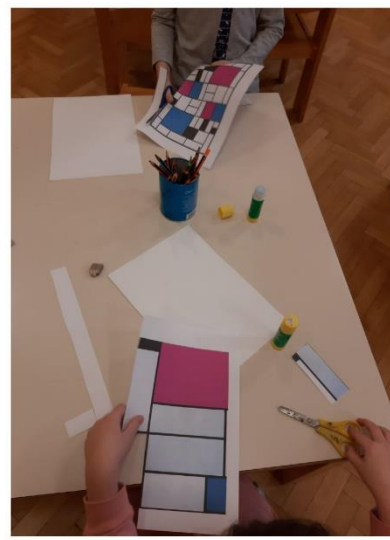
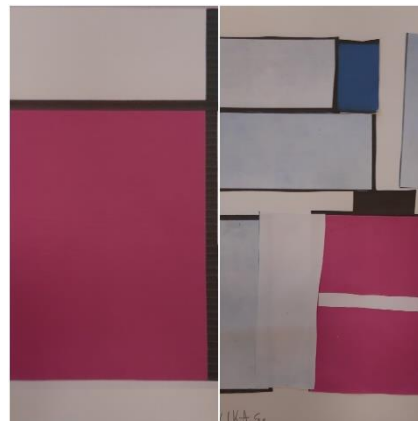
Tema: Lik u pokretu
Likovni problem:
Komplementarni kontrast
(boje koje se nalaze na potpuno različitoj strani
spektra boja)

Slika kao poticaj

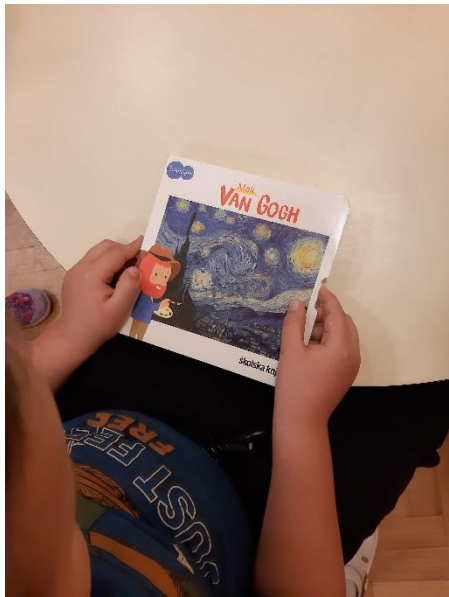

Piet Mondrian,
Kompozicija

Likovni zadatak.
Rekompozicija slike
Likovni problemi: kolaž, rekompozicija,
geometrijski likovi

Slikovnica i slika kao poticaj

Tema: Dodaj boju slici Zvezdana noć (Van Gogh)

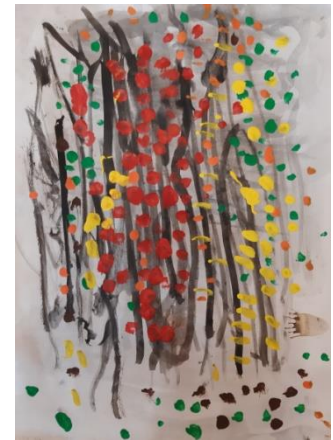
Likovni problemi: akromatsko- kromatsko, tople- hladne boje, ploha, potez

Vizualni poticaji u likovnom stvaralaštvu djece

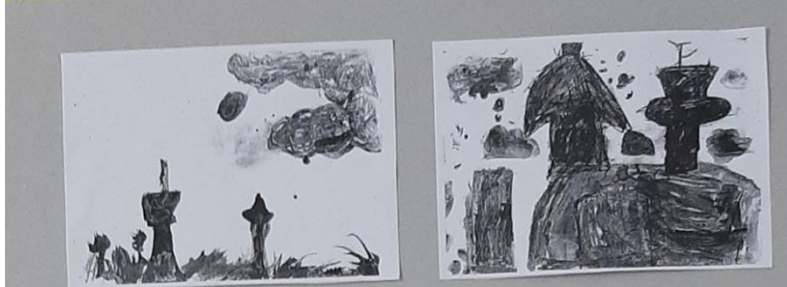
Dijete se teže privikava na promatranje kao način rada u kojoj proučava karakteristike objekta i njegove detalje. Iako je predmet ispred njega, on ga likovno izražava prema sjećanju i mašti, emotivno doživljava i shvaća ga plošno. Promatranjem djeca bogate svoja vizualna iskustva istovremeno povećavaju spoznaju svijeta oko sebe.

Tema: Drvo u jesen
Likovni problemi: topli i hladni kontrast, ploha, vertikalna kompozicija

Fotografija kao poticaj

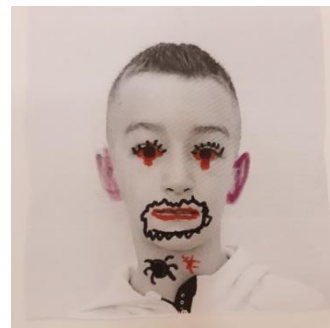
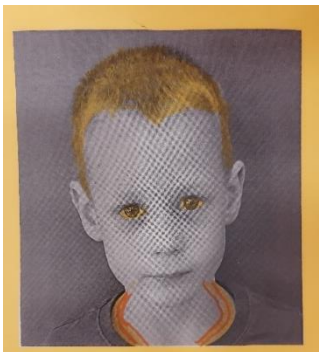

Tema: Našice u daljini

Likovni problemi: akromatski tonovi, horizontalna kompozicija, ploha

Tema: Dora Pejačević

Likovni problemi: linija: obrisna i gradbena, ploha

Redizajn svoje fotografije

Likovni problemi: Osmisliti, nadograditi fotografiju složenim simbolima

Mrtva priroda kao poticaj

Tema: Mrtva priroda

Likovni problemi: horizontalna kompozicija, primarne i sekundarne boje, ritam

Proza i poezija kao poticaji za likovno stvaralaštvo djece

Tema: Oslikavanje stihova „Gitara
jesenjeg vjetra” (G. Vitez)

Likovni problemi: tople boje, potez, ploha

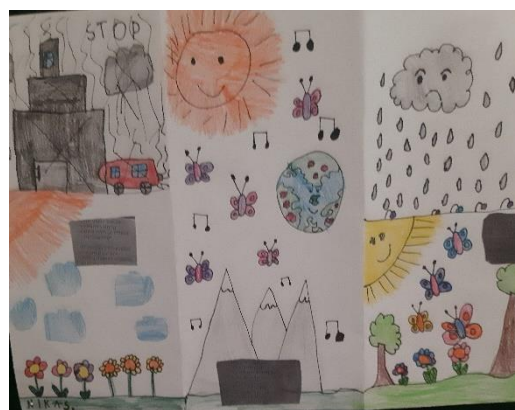

Priča „ Cvijet koji nitko
nigdje nije vidio”
(M. Hazjak)

Likovni problemi: kolaž, kružni oblici, ritam
ploha

Tema:
 Ilustracija
 priče „Dolina
 u magli”
 Likovni problemi:
 slobodna kompozicija,
 svijetli i tamni kontrasti,
 ploha, crta

Tema:
 Ilustracija
 stihova
 „Hoćemo opet”
 (J. Popović)
 Likovni problemi: vertikalna
 kompozicija, obrisne i
 gradbene crte, odnos slike i
 teksta

Poticaj:
Priča „Vuk koji je
želio postati
umjetnik”
(Lallemand, O., Thuillier, E).

Likovni problemi: umjetnost kao način komunikacije, razvijanje početne osjetljivosti za volumen, prostor u masi, udubljeno ispupčena masa

Poticaj:
Priča „Šuma
Striborova”
(I. B: Mažuranić)

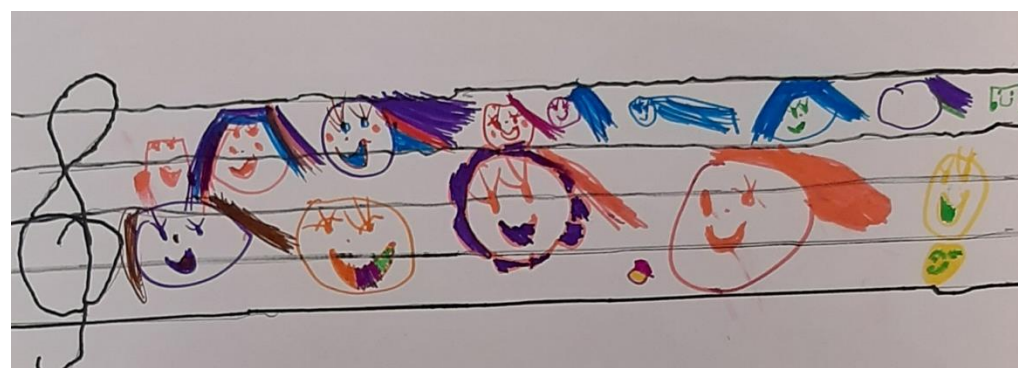
Likovni problemi: umjetnost kao način komunikacije, razvijanje početne osjetljivosti za volumen, lik u prostoru, udubljeno ispupčena masa

Glazba kao poticaj likovnom stvaralaštvu djece

Ilustracija brojalice „Zeko”

Likovni problemi: odnos slike i sadržaja brojalice, slobodna kompozicija

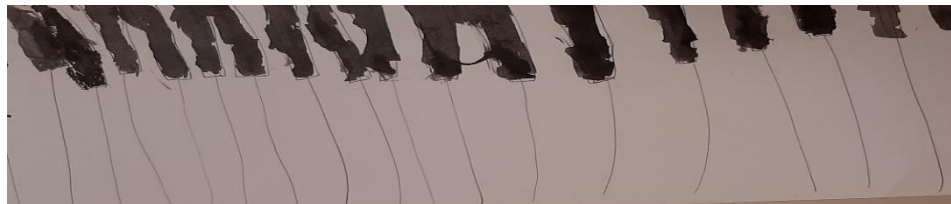
Tema: Vesele note

Likovni problemi: horizontalna kompozicija, crte po toku

Tema: Slikanje glazbe- skladba „Oda Radosti”
(L. van Beethoven)
Likovni problemi: umjetnost kao način komunikacije, ritam, potez, linija, točka

Tema: Crno- bijele tipke
Likovni problemi: akromatski tonovi, ritam, horizontalna kompozicija

Nesvakodnevne podloge i oblici kao dodatni poticaj za likovno stvaralaštvo

Slikanje flomasterom na platnu

Tema: To sam ja

Likovni problemi: vertikalna kompozicija, ljudski lik „anfas“,
obrisne i gradbene crte, ploha

Slikanje temperom na platnu

Tema: Jesenji kišobran

Likovni problemi: potez, ploha, primarne i sekundarne boje

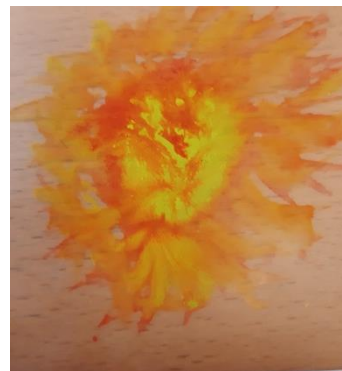
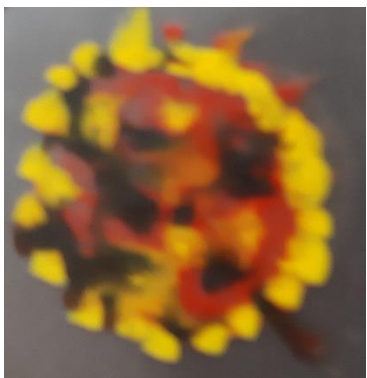

Crtanje i slikanje na kartonu
Teme: Lutke i scenografija za lutkarsku igru
Likovni problemi: umjetnost kao način komunikacije, obrisne crte, ploha, osnovne i izvedene boje

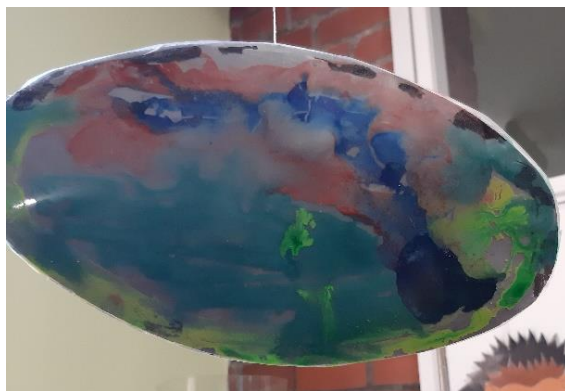

Crtanje i slikanje na kartonskoj kutiji
Tema: Djeca svijeta
Likovni problemi: simetrija, slobodna kompozicija, obrisna crta, ploha

Slikanje na foliji
Teme: Sunce i Boje svemira
Likovni problemi: kružna kompozicija, kontrast tople i hladne boje

Tema:
Trokutaste
slike
Likovni problemi:
Geometrijski i
slobodni likovi

Rad na velikim i malim podlogama

Tema: Na putu do škole

Likovni problemi: horizontalna kompozicija, lik u pokretu

Tema: Obuci djevojčicu i dječaka

Likovni problemi: kolaž, ploha, oblik

Tema: Magnolije na tapeti

Otisak prsta kao poticaj
Tema: Izvanzemaljac

Tema:
Točka i crta

Neoblikovani materijal kao poticaj za likovno stvaralaštvo

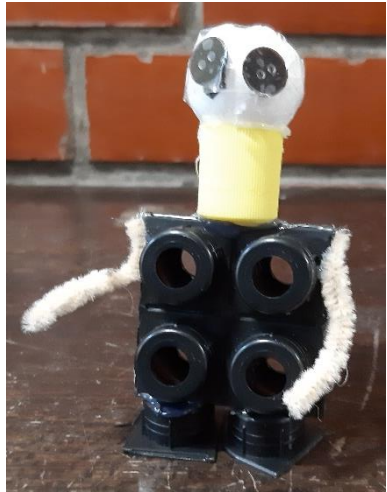

Tema:
Medvjed

Likovni problemi:
osobnost različitih
likovnih materijala i
postupaka pri likovnom
izražavanju

Tema: Izvanzemaljac i
svemirska postaja
Likovni problemi: osobnost različitih
likovnih materijala i postupaka pri
likovnom izražavanju

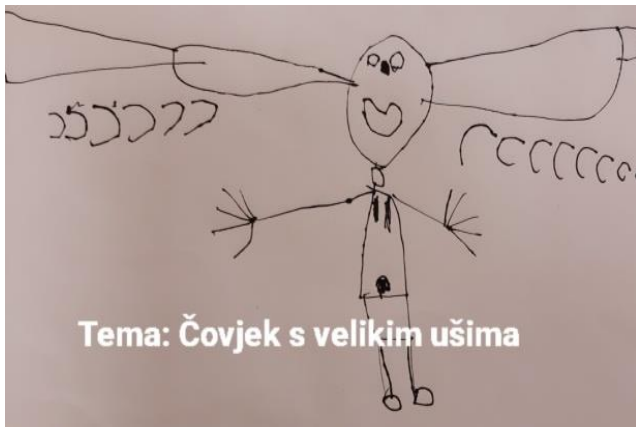

Rad tkaninom i kožom
Tema: Kao Coco Chanel
Likovni problemi: kolaž,
Likovno područje: Primijenjeno oblikovanje- dizajn

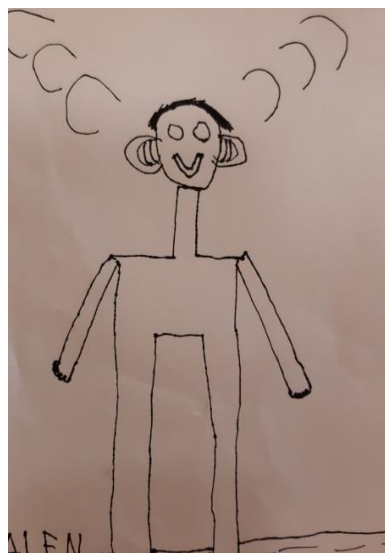

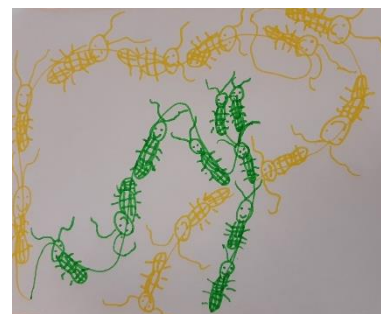
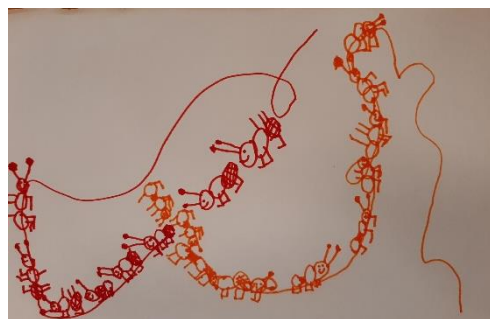
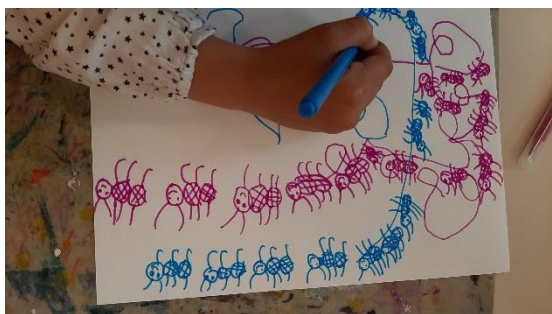

Nesvakodnevne teme u likovnim aktivnostima

Likovni problemi:
obrisne i
gradbene crte

Tema: Kamo idu mravi?

Likovni problemi:
gradbene, otvorena
i zatvorena crta,
ritam i niz

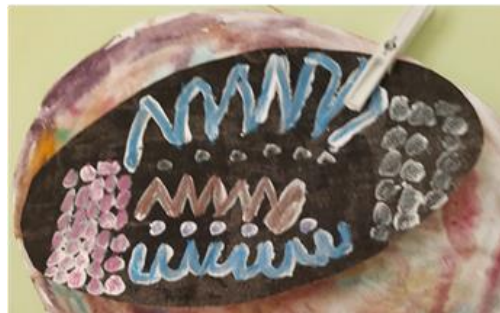

Tema: Pčela u letu

Likovni problemi:
akromatski tonovi,
meka i tvrda,
debela i tanka crta

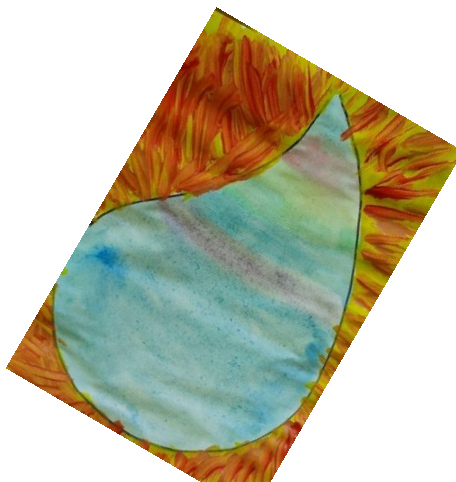
Tema: Zvukovi svemira

Likovni problemi: crta, točka,
ritam, potez, tople i hladne boje

Tema: Paukova mreža

Likovni problemi:
obrisne i gradbene
crte, slobodna
kompozicija

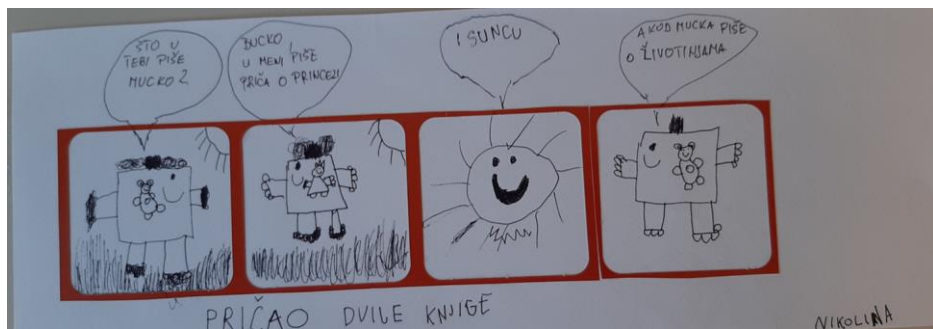
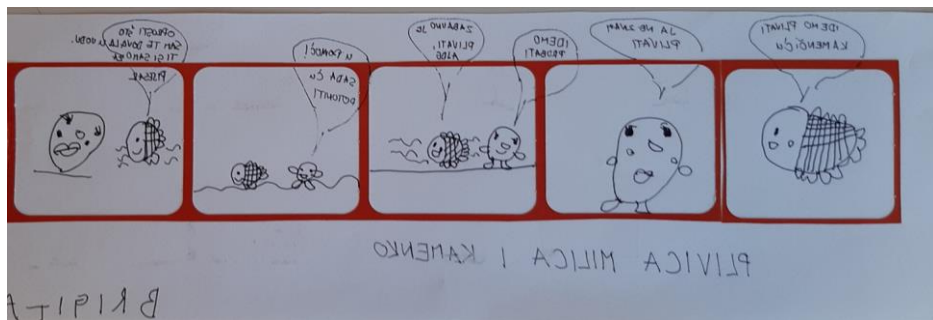
Tema: Duga u kapljici vode

Likovni problemi:
boje spektra (
osnovne i izvedene
boje)

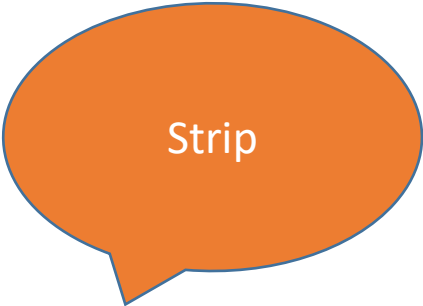
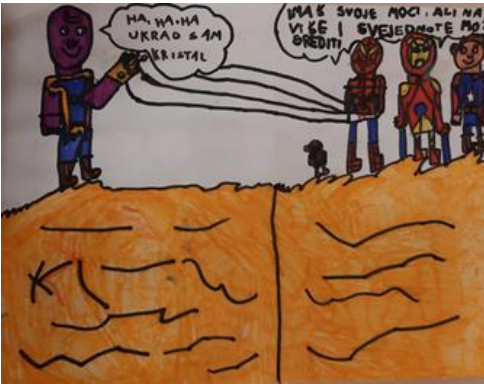

Strip kao poticaj likovnom stvaralaštvu

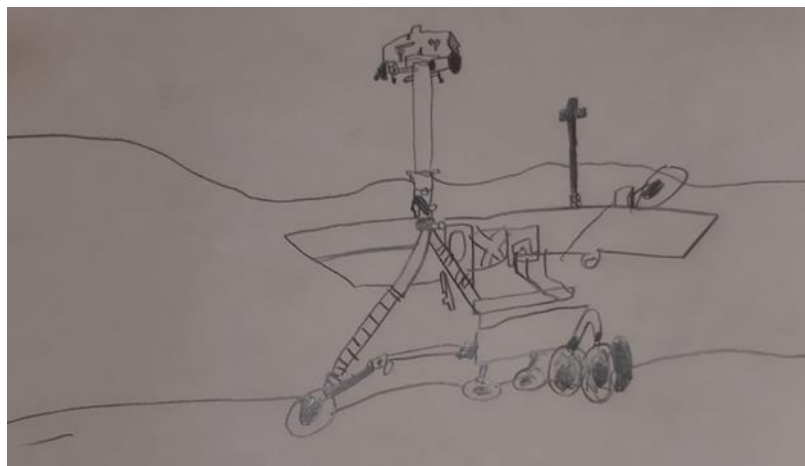
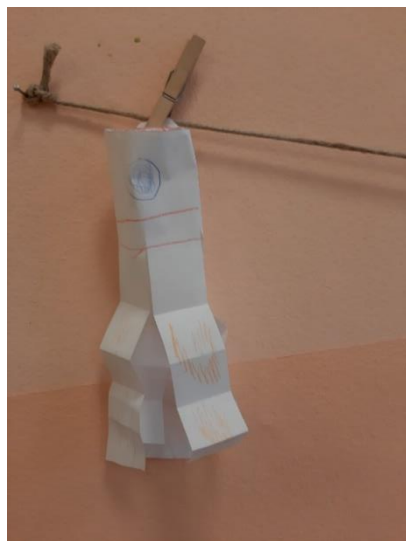
Likovni problemi:
strip, kadar, odnos
slike i teksta

Inicijativnost i poduzetnost

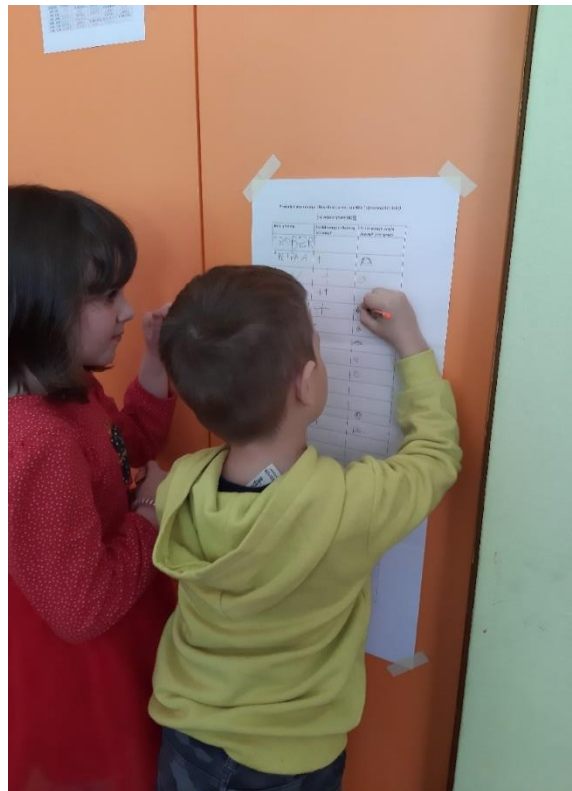

Valorizacija likovnih uradaka

- Uočavanje šablone
- Ohrabrivanje djece da kažu svoje viđenje likovnih uradaka kako svojih tako i druge djece
- Usmjeravanje opažanja na ostvarivanje likovnih zadataka
- Potvrđivanje vrijednosti svakog dječjeg likovnog rad

Praćenje i vrednovanje likovnih aktivnosti

Svakodnevna
valorizacija
likovnih aktivnosti i
valorizacija istih na
kraju mjeseca.

Praćenje i vrednovanje likovnih aktivnosti u vrtiću (djeca skupine 2022.)
(za mjesec Lipni 2022.)

Ime i prezime	Sudjelovanje u likovnoj aktivnosti	Vrednovanje svojih likovnih postignuća
1. MIA	+	☉
2. NIKAS	++++	☉☉☉☉
3. LUKA	++++	☉☉☉☉
4. EMA	++	☉☉
5. MATEU	++++	☉☉☉☉
6. ALEN	++++	☉☉☉☉
7. NIKAS	++++	☉☉☉☉
8. FILIP	++++	☉☉☉☉
9. DINO	++++	☉☉☉☉
10. NIKOLINA	++++	☉☉☉☉
11. NOA	++++	☉☉☉☉
12. STEPAN	++++	☉☉☉☉
13. JAN	++	☉☉
14. JAKOV	++++	☉☉☉☉
15. PETRA T.	+	☉
16. TEODOR	+	☉
17. TIA	++++	☉☉☉☉
18. LOURO	+++	☉☉☉
19. SARA	++	☉☉
20. IVOR	+++	☉☉☉
21. ROBERT	++++	☉☉☉☉
22. MIHAEL	++	☉☉
23. PETRA A.	++++	☉☉☉☉
24. GABRIEL	++++	☉☉☉☉
25. IVONA	++++	☉☉☉☉

Izložba Zvuci, boje i mirisi svemira

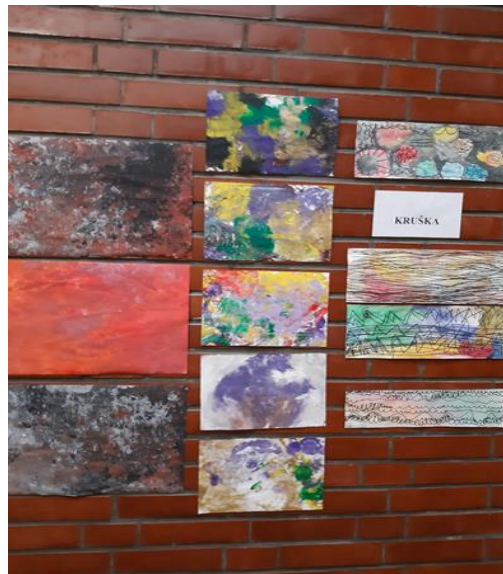
POZIVAMO VAS
NA SUDJELOVANJE U
LIKOVNOM NATJEČAJU
BOJE, ZVUKOVI I
MIRISI SVEMIRA

*tehnika i format
po odobrenju škole i odgojitelja*

JEŠIĆI

Valorizacija projekta

Projekt „Likovnost bez šablona” odvijao se u mješovitoj skupini djece od kojih, veliki broj, prvi put je pohađa vrtić. Zanimanje za likovne aktivnosti djece i njihova likovno- tehnička zrelost bila je različita

Prisutnost šablone bila je izraženija kod djece koja su više ovladala likovnim tehnikama i materijalima. Strah od neuspjeha vodi ih u šablonu.

Djeca koja su se prvi puta susretala s nekom likovnim elementom, materijalom ili tehnikom bila su puno slobodnija i kreativnija.

Za njihov likovni izričaj vrijedi izreka talijanskog pjesnika i filozofa Corrado Riccia koji kaže - **dječji crtež je poseban fenomen na kome se vidi iskrenost i originalnost dječjeg likovnog stvaralaštva.**

Prisutnost šablone javlja se više kod djece koja kreću u faze složenih simbola i vizualnog realizma.

Na povećanje uključenosti djece u likovne aktivnosti uvelike je doprinijelo svakodnevno praćenje likovnih aktivnosti od strane djece i mjesečno valoriziranje istih.

Ime i prezime (dob) djeteta	Na početku pedagoške godine	Na kraju pedagoške godine
1.Uključenost djeteta u likovne aktivnosti (visoka; ponekad; niska)	Visoka 6 Ponekad 12 Niska 6	Visoka 17 Ponekad 4 Niska 3
2. Razina motivacije (odgovarajuća; prelagana; preteška aktivnost)	Odgovarajuća 13 Preteška 9 Prelagana 2	Odgovarajuća 17 Preteška 4 Prelagana 3
3. Prisutnost šablone u likovnom izričaju (jako zastupljena; u ponekim simbolima i oblicima; izostaje)	Jako zastupljena 2 U ponekim simbolima 18 Izostaje 4	Jako zastupljena 0 U ponekim simbolima 13 Izostaje 11
4. Faza razvoja dječjeg crteža izražavanje primarnim simbolima; složenim simbolima; faza intelektualnog (vizualnog) realizma)	Izražavanje primarnim simbolima 14 Izražavanje složenim simbolima 9 Faza intelektualnog realizma 2	Izražavanje primarnim simbolima 4 izražavanje složenim simbolima 16 faza intelektualnog realizma 4
5.Pokazuje zanimanje za likovno stvaralaštvo vezano uz plohu- crtež, grafika, slika (nisko, izraženo, visoko)	Nisko 4 Izraženo 13 Visoko 5	Nisko 1 Izraženo 12 Visoko 11
6. Pokazuje zanimanje za likovno stvaralaštvo vezano uz prostor- kiparstvo, arhitektura (nisko, izraženo, visoko)	Nisko 13 Izraženo 8 Visoko 3	Nisko 1 Izraženo 20 Visoko 3
7.Sudjelovanje u procesu vrednovanja (uvijek, ponekad, rijetko)	Uvijek 9 Ponekad 13 Rijetko 2	Uvijek 24

Praćenje likovnog razvoja djece

Z A K L U Č A K

Kako udaljiti šablonu od djece predškolske dobi i potaknuti njihovu kreativnost?

- Poticati likovno stvaralaštvo djece netipičnim motivima i temama
- Jačati likovno- tehničku zrelost i poticati povezivanje istih
- Ponuditi različite veličine, oblike i teksture podloga za likovno stvaralaštvo
- Poticati zajednički rad na likovnoj temi
- Upoznati galerije i likovne salone svoga kraja
- Organizirati likovne izložbe(reprodukcija) poznatih likovnih umjetnika
- Koristiti likovno djelo kao poticaj za likovno stvaralaštvo
- Odabirati likovno vrijedne i stilski usklađene slikovnice
- Upoznati, istražiti i saznati više o likovima i oblicima koji se često pojavljuju kao šablona
- Izlagati sve likovne radove djece i osnaživati u njihovom likovnom stvaralaštvu
- Upoznati roditelje o važnosti ne interveniranja u likovno stvaralaštvo djece...

Literatura

Cvetković- Lay, J. (2004). *Možeš i drugačije*. Zagreb: Alineja

Čudina- Obradović, M. (2004). *Kad kraljevna piše kraljeviću. Pučko otvoreno učilište korak po korak*. Zagreb

Fontana, D. (2015). *Čarobne svjetiljke*. Zagreb: Planetopija

Grgurić, N., Jakubin, M. (1996). *Vizualni likovni odgoj i obrazovanje*. Zagreb: Educa

Herceg,I., Rončević, A., Karlavaris, B. (2010). *Metodike likovne kulture djece rane i predškolske dobi*. Zagreb: Alfa

Lončarić, M. (2022). *Nina i Tino (priručnik likovne kulture za prvi razred osnovne škole)*. Zagreb: Profil

Plejić, Premac, I., Kohnert Stavenhagen, J. (2010). *Gozba za oči*. Zagreb: AGM

Plejić, Premac, I., Kohnert Stavenhagen, J. (2009). *Tajni život boja*. Zagreb: AGM

Seyffert, S. (2008). *Podimo u zemlju mašte*, Split: Harfa

Poveznice

Klapač, P. (2022). *Razvoj dječjeg crteža kroz faze dječjeg likovnog stvaralaštva*, dostupno 17. 4. 2023. na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:147:763359>

Matijević, P. (2021). *Kreativnost djece rane predškolske dobi*, dostupno 10.11. 2022. na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:189:468190>

Sokač, A. (2021). *Likovne vrijednost slikovnica u poticanju dječjeg razvoja*, dostupno 10. 1. 2023. na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:189:544591>

Stožicki, I. (2018). *Likovno umjetničko djelo u likovnom stvaralaštvu djece predškolske dobi*, dostupno 15. 8. 2022. na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:147:608093>